

3

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZA D.B.H. 3. mailako AUKERAGAIAK

✓ FRANTSESA 2. HIZKUNTZA.

ZERGATIK?

Hizkuntzak ikastea ezinbestekoa da gaur egungo Europan eta ez da atzendu behar frantsesa lehen mailako hizkuntza dela nazio-arteko harremanetan. Beraz, frantsesa bigarren atzerriko hizkuntza bezala ikasteak **aukera** asko emango dizkigu:

1. Hizkuntzaren bidez, bertze kultura eta bizimoduak ezagutzea **oso aberasgarria da garapen pertsonalerako**.
2. Ohitura eta ikuspuntu arrotzak begirunez hartzeak **pertsonaren heziketa osoa** indartzen du eta aldi berean, posible egiten du norberarena baloratzea.
3. Hizkuntzak ezagutzeak bere **abantailak ditu lan munduan**. Lanpostu askotan ezinbestekoa da eta bertze zenbaitetan mailaz igotzeko edo soldata hobeak irabazteko aukera ematen du.
4. **Bidaia** egitearen gozamina gure eskura jartzen du eta **giza harremanak** sustatzen ditu.
5. Europarrak izateari etekina ateratzen ahal diogu Europar Batasunaren prestakuntzarako programetan parte hartuz: **bekak, praktikak Frantziako enpresetan eta abar**.
6. Honek guztiak **garrantzi berezia du eskualde honetan**. Frantzia gertu egonik, frantsesa ikastea **erakargarriagoa** da, eskolan ikasitakoa kalean praktikatzeko aukerak badaudelako. Eta noski, etorkizunean **lana aurkitzeko baliagarria** suertatuko zaielako.

HELBURUAK

Bigarren atzerriko hizkuntza bat ikastearen helburu nagusia da frantsesez komunikatzen ikastea. **Gaitasun komunikatibo hori lortzeak** erran nahi du:

- **ahozko mezuak ulertzeko eta sortzeko gai izatea**. Mezuok eguneroko komunikazio egoerei loturikoak edo ikasleen interesekoak izango dira.
- **Idatzizko mezuak sortzeko eta ulertzeko gai izatea**. Ikasleak egoera ezberdinetan zuzentasun eta eraginkortasunez komunikatzeko gauza izango dira.
- **Hizkuntzari eta horren ikaskuntzari buruzko hausnarketa egitea**. Horri esker, haien komunikazio gaitasuna hobetzeko estrategiak identifikatuko dituzte.
- **Alderdi soziokulturalak aztertzea**. Kultur aniztasunaren aberastasuna azpimarratuko da, begirunea eta tolerantzia garatzeko hala nola giza harremanen garrantzia nabarmenean jartzeko

2. HIZKUNTZAREN ABANTAILAK

Helburu guzti horiek lortzeko ariketa mota ezberdinak egingo dira (testuak irakurri eta sortu, entzumenak, bideo egokituak, abestiak, jokoak, gramatika edo hiztegi ariketak, ordenagailu programak, Interneta, eskemak koadernoan, dramatizazioak, ...

Baina kontuan hartu behar da **2. hizkuntzaren ikas-prozesuak abantaila batzuk** badituela:

1. Normalean, **frantseseko irakurle – laguntzaile bat izaten da**. Honek asko motibatzen ditu ikasleak eta aho-hizkuntza behar bezala lantzen ahal da.
2. Ikasleek **D.B.H.ko lau kurtsoetan eta Batxilergoko bietan matrikulatzen ahal dira**. Honek posible egiten du hizkuntza maila on bat lortzea.

ENERGIA BERRIZTAGARRIEN TAILERRA

1. EBALUAZIOA

0. ERREMINTEN ERABILERA ETA SEGURTASUN ARAUAK.

1. HAIZE-ENERGIA

- 1.1. SARRERA
- 1.2. OINARRIZKO PRINTZIPIOAK
- 1.3. AEROSORGAILUA
- 1.4. AEROSORGAILU TXIKIA

2. EBALUAZIOA

2. ENERGIA HIDRAULIKOA

- 2.1. SARRERA
- 2.2. OINARRIZKO PRINTZIPIOAK
- 2.3. TURGO TURBINA
- 2.4. TURGO ERROTORE ERTAINA

3. EBALUAZIOA

3. EGUZKI-ENERGIA

- 3.1. SARRERA
- 3.2. OINARRIZKO PRINTZIPIOAK
- 3.3. 30-60 EGUZKI-LABEA
- 3.4. EGUZKI-KOLEKTORE OPTIKOA

✓ EKINTZAIETZA ETA ENPRESA-EKIMENAREN SARRERA

Materia honetan **gazteak herritartasun arduratsu eta lan-bizitzarako prestatzeko baliagarriak diren aspektu teoriko eta praktikoak lantzen dira**; ekintzaileak nortzuk diren ezagutzera laguntzen du, zer egiten duten eta zer behar duten, baina aldi berean **prestakuntza-ibilbide profesionalaz eta norberaren karreraz** jabetzeko laguntza ematen du, eta, azken finean, bizitzan funtsezko erabakiak hartzeko, hori guztia zehatza goak diren aspektuak atzenu gabe eta **negozio propioa sortzeko aukerarekin zein erakunde baten barnean bere lanean berritzaileak** izateko zerikusia dutenak.

Materia honekin lotuta dagoen **gaitasun garrantzitsuena “ekimen ekintzailea eta izpiritu ekintzailearen sena”** da, eta eragin zuzena dauka jarduera ekonomikoan eta pertsonen gizartean duten ekarpenean, gizartean txertatzean eta komunitatearen ongizatea bermatzean.

EDUKIAK hiru bloketan biltzen dira:

1 Blokea. Autonomia pertsonala, lidergoa eta berrikuntza.

- ⇒ **Pertsona ekintzailearen ezaugarri pertsonalak:** ekimena, autonomia, pertseberantzia, auto-kontrola, norberaganako konfiantza, zentzu kritikoa, ardura, auto-diziplina.
- ⇒ **Gia-trebetasunak:** talde lana, lankidetzeta, komunikazioa, enpatia, asertibitatea.
- ⇒ **Zuzendaritza trebetasunak:** planifikaziorako gaitasuna, erabakiak hartzea eta ardurak onartzea, lidergoa.

2 Blokea. Enpresa-proiektua.

- ⇒ **Pertsona ekintzaile motak:** auto-enplegua eta ekintzaile sozialak.
- ⇒ **Proiektu pertsonala eta profesionala:** karrerak eta lan-aukerak.
- ⇒ **Enpresaburua,** enpresaburu motak. Langile autonomoa.
- ⇒ **Enpresa-jarduera.** Ingurua, arriskua eta gizarteari ekarpena.
- ⇒ **Ideen sorrera estimulatuzko teknikak.** Negozio-alternatibak eta balioaren sorkuntza.
- ⇒ **Negozio Plana:** negozioaren ideia eta objektua; merkataritza plana eta plan ekonomiko-finantzarioa.
- ⇒ **Proiektuaren bideragarritasuna,** diru-sarrera eta gastuen oinarritzko kalkuluetan oinarrituz.
- ⇒ **Giza baliabide eta baliabide materialen Planifikazioa.**
- ⇒ Enpresaren funtzio ezberdinekin lotutako **oinarritzko dokumentu administratiboak egitea eta artxibatzea** (fakturak, txekueak, ordainagiriak, nominak...)
- ⇒ Enpresa eta Administrazio Publikoen arteko harremana: **martxan jartzeko izapideak,** zergak eta enpresendako dirulaguntzak.
- ⇒ **Enpresaren erantzukizun soziala** eta gizartean zein ingurugiroan bere eragina.

3 Blokea. Finantzak.

- ⇒ **Dirua** bere forma guztietan: **ordainketa modu** berriak (zor-txartelak eta kreditu-txartelak, , merkataritza-txartelak, transferentziak.
- ⇒ **Moneta ezberdinak eta kanbio-tasa.**
- ⇒ **Merkataritza bitartekariak.**
- ⇒ **Oinarritzko finantza-produktuak:** kontu korranteak, maileguak eta kredituak.
- ⇒ **Aurrekontu pertsonala edo familiarra.** Etorkizuneko **gastuen** aurreikuspena. **Diru-sarreren** iturriak: (soldatak, dirulaguntzak, alokairuak, mozkinak...).
- ⇒ **Aurrezkiak.** Aurrezki. eta inbertsio-produktuak. Banku-gordailuak, zor publikoa...
- ⇒ **Interes-tasa** aurrezkiaren ordaina gisa eta maileguen koste gisa.
- ⇒ **Aurreikuspen formulak:** aseguruak eta pentsio planak.
- ⇒ **Zergak** finantza pertsonaletan.
- ⇒ Finantza-merkatuaren **kontsumitzaileen eskubide eta betebeharrak.**

✓ OINARRIZKO GARAPEN FISIKOA

Institutu mailan azken urtetan gure Departamentu mailan egindako balorazioan, **gero eta ikasle sedentario gehiago** badago, Gorputz Hezkuntzako klasetatik kanpo inongo ariketa fisikorik egiten ez dutenak. Etxabeetan pasatzen dituzte gero eta ordu gehiago, eta bere aisialdi eraki gero neta geldoagoak dira. Ondorioz, errendimendu fisikoko maila behititzen doa regresio nabarmenan. Errendimendu fisikoa, osasunarekin daukan loturaren ikuspegitik ulertzen dugu:

- Erresistentzi maila baxua arazo eta eritasun kardiobaskularrekin batipat dago lotuta.
- Indar falta osteoartikularki sumatzen da: bizkarreko arazoak (lunbalgiak, bizkarrezurrako okerdura patologikoak: eskoliosiak, lordosi-zifosi haundiegiak, zerbikalgiak...), giltzadura ahultasuna: horkatitak, sorbaldak eta batez ere belaunetakoak (nesketan nabarmenagoa).
- Malgutasun faltak arazo lokomotorrak ekar ditzake.
- Abiadura eskasak bizitzaren zenbait egoeretan erantzuna emateko aukera deusezten du.

XEDE OROKORRAK.

1. Oinarrizko gaitasun fisikoak lantzea:

- **ERRESISTENTZIA:** Ikaslearen garapen kardio-baskularrekin lotuta dago. Arlo honetako eritasunak prebenitzen ditu. Esfortzua denboran zehar mantentzea da helburu nagusia.
- **INDARRA:** Gaitasunen oinarria da. Ikaslearen hazkunde garai honetan, arras garrantzitsua da ariketa egokien bidea garapen honetan laguntzea.
- **ABIADURA:** Ikaslearen nerbio sistema guztiz garatu baino lehen landu behar da espreski gaitasun hau. Beraz, garai egokia dugu.
- **MALGUTASUNA:** Haunditzen dijoazten neurrian, malgutasuna desorekatzen joaten da. Malgutasun lana indar lanerakin uztartuko dugu, garapen orekatua lortzeko.